

lijkheden der tweede generatie zijn vertegenwoordigd door een vroege, temperamentvolle aquarel (artillerie) en een gronderig, bewegingloos bouwterrein van Breitner, een vale, weinigzeggende Brug te Toledo van Bauer, en door een vrouw-in-handeling van Isaac Israëls, die de fameuse kwaliteiten van dezen kunstenaar tenminste aanduiden. De Zwart en Suze Robertson zijn op dezelfde wijze gerepresenteerd, d. w. z. van ieder dezer beide schilders is er een stuk dat hun karakter duidelijk maakt — en dan een tweede, dat dit verduistert en van geen belang doet lijken.

Nu schijnt het opgesomde nog wel genoeg betrekkelijke waarde te bezitten. Maar men stelle zich voor, dat deze weinige en, zooals aangetoond, ten eenenmale onwaardig vertegenwoordigde meesters daarenboven volledig onderduiken in de massa van die volgelingen, die het niet sterk voor zich sprekende werk der leiders naar beneden drukken en banalizeeren. Men bedenke ook, dat vooral die jongeren zich daar ginds op den voorgrond dringen, welke alle dwalingen en alle sensatie-jagerij der jongsten in Frankrijk en Duitschland nog eens overdoen. En het gevolg hiervan in 't slecht onderrichte buitenland? De Grooten, wier roem eerbiedig te onderhouden en te verbreiden wij ons tot een plicht maken, worden miskend, de minderwaardige achterhoede geeft den maatstaf aan voor geest en kunnen der moderne hollandsche schilders, en de bittere gewaarwording, dat aan hun arbeid al het in den bodem gewortelde, alle trouw aan den geboortegrond vreemd geworden is, blijft ons niet bespaard. Wij hebben nagelaten het Weensche publiek, in het aanzicht van deze misleidende bloemlezing, op

de werkelijke waarde der moderne hollandsche kunst te wijzen, wij wenschten geen commercieele belangen in den weg te staan, ofschoon wij de plicht gevoelden, aan deze maskerade van zoogenaamde, uitverkoren vertegenwoordiging een einde te maken en het kind bij zijn waren naam te noemen: een affaire! De ondernemer zal zich op de in 't algemeen gunstige kritiek der dagbladers beroepen. Doch ik stel hem als antwoord daarop voor, zijn tentoonstelling, zoo als zij is en met gelijke pretensie van officieele vertegenwoordiging der hollandsche kunst sinds 1870, in Holland te herhalen, en dan aan de kenners hier het woord te laten. Ik geloof dat zij met mij eenstemmig zullen zijn in het afweren dezer aanspraken en de tentoonstelling, evenals ik, slechts zullen laten gelden als een, meer of minder deftige, zakenonderneming.

Gewichtiger schijnt de behoefte, die uit dit ondernemen eindelijk in volle klaarheid en dringendheid aan den dag treedt: Het moet er eindelijk eens van komen, dat de openbare en private verzamelaars in Holland een volledige tentoonstelling der moderne hollandsche meesterwerken in Duitschland en Oostenrijk, waar deze nog zeer diep onderschat worden, als een zaak van eer beschouwen en ten uitvoer brengen. Wat in Duitschland mogelijk is en onlangs pas weer in Dresden geschiedde, waar bovendien de bezitters van moderne fransche meesterwerken uit duitsche steden hun schatten grootmoedig ter bezichtiging stelden, zal in Holland zeker mogelijk zijn, waar de aanleiding tot zulk een plan nog edeler, het resultaat veel trotscher zou zijn.

MAX EISLER.

